

Vakok Világa

2013. április

LXXIX. évfolyam 4. szám

Magyar Vakok és Gyengénlátók
Országos Szövetsége

*Könnyebb út a munkába
- véget ért a 2013. évi első jelentkezési időszak*

*A sajtótájékoztatón készült fényképen középen
Kuminka Györgyné, az MVGYSZ elnökségi tagja látható.*

A tartalomból

Netszemle

Munkaruhában tilos a játék.....	8
Miért is van a zene? Értékes, vagy csak divatos?	9
Szemszáragság: így kezelhető - A műkönnytől a műtétig	10

Mi történt a vakvilágban

A nőket ünnepelték	15
Arcképcsarnok (Petőfi Sándor)	16
A látássérültek biztonságosabb közlekedéséért	17
A tehetséggondozás jelentősége	18
Gondolatok a segédeszközökről.....	19
Ünnepi megemlékezés a Vakok Állami Intézetében.....	20

Sport, szabadidő

Csörgőlabdás hírek	21

Az "Informatika a látássérültekért" Alapítvány hírei

Kérdések Pregh Balázsnak.....	23
Frissült a Beszélő Linux 3.0-ás változata	27
Tesztelési fázisban a nemzetközi Robobrilie szolgáltatás magyar felülete	28

Háziasszonyoknak

Sportszelet sütés nélkül.....	29

Olvasósarok

HÚSVÉTI LOCSOLÓVERS	30

Játszunk együtt

A dámajáték szabályai	31

Ne vessünk együtt

Bankjelenet	35
Ahogy egy elektronikus mese kinézne.....	36

Felhívások, programok.....	37

Vakok Világa

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Felelős kiadó: Szakály Melinda, az MVGYOSZ elnöke

Szerkesztő: Kovács Judit - Tervezőszerkesztő: Fehér István

A szerkesztőség és a kiadóhivatal címe: 1146 Budapest, Hermina út 47.

Telefon: 384-8440 - E-mail: vv@mvgyosz.hu

Készült a PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdióban

ISSN 0209-6765

Az újság előfizethető az MVGYOSZ tagesyületeinél!

Házunk tájáról - az MVGYOSZ hírei

Elnökségi tudósítás

2013. március 12-én (kedd) az MVGYOSZ Országos Elnöksége megtartotta soron következő ülését az MVGYOSZ kiseladó termében. A tanácskozáson 4-en jelentek meg. Németh Orsolya jelezte távolmaradását, Kovács Béla pedig lemondott tisztségéről. Szakály Melinda, elnök asszony, sem maradt végig, ezért az alelnök, Dr. Tóka László irányításával folyt a munka. A szövetséget Dr. Micserics József, Kutor Sándorné, Koczásné Tóth Csilla, Baráth Barbara és a Vakok Világa szerkesztője képviselték.

Megszűnt az elnöki kabinet

A megváltozott munkaképességű munkavállalók rehabilitációs foglalkoztatásának költségvetési támogatása című pályázat eredményes volt ugyan, mégis átszervezések vannak a budapesti székházban a fogyatékkal élő támogatásában bekövetkezett változásoknak köszönhetően. A látássérült dolgozók már februártól 4-6 órában látják el feladataikat. A csökkentett munkaidő folyamatosan szükségessé teszi a változásokat, a feladatok, munkakörök átszervezését. Megszűnt pél-

dául az elnöki kabinet, ami a tevékenységek átstrukturálásával indokolható.

Szakály Melinda elmondta, hogy várhatóan a sopronkőhidai fegyház lakói fehér botokat gyártanak majd a tervek szerint. Az első mintákat hamarosan tesztelni fogják a rehabilitációs központok és az iskolák. A mintadarabokat az intézet az MVGYOSZ segéd-eszköz üzletéből szerezte be. Remélhetőleg ez megoldást jelent a hazai látássérültek számára az olcsó, de jó minőségű segédeszköz megvásárlásához.

Kroll Zsuzsanna arra hívta fel mindenki figyelmét, hogy a MÁV Start Zrt. a közeljövőben felújításokat végez több helyen országszerte a peronokon. Továbbá Budapesten az 1-es villamos vonalán és a 3-as villamos egyes szakaszaiban lesznek beruházások. Kroll Zsuzsanna arra kéri az akadálymentesítésben dolgozó illetékeseket, hogy a www.mvgyosz.hu honlapra felkerülő állásfoglalásokat és az újonnan bevezetésre kerülő úgynevezett zóna határkö jelölést alkalmazzák munkájuk során.

Az elnök és az elnöki kabinet beszámolóját egyhangúlag elfogadták.

Elnyert bértámogatási pályázat, várható tervek, változások

Az MVGYOSZ munkavállalóinak munkaidő csökkenéséről fentebb már tájékozódhatott az Olvasó. Jelen pillanatban nem történtek elbocsájtások a szervezettől, mivel az átmeneti időszakban (2013. év) foglalkoztathatóak azok a személyek is, akik aláírásukkal nem vetették alá magukat a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (NRSZH) komplex felülvizsgálatának. A 2014-es évben viszont csak azon munkavállaló után adható be a bértámogatási pályázat, illetve támogatás csak azoknak jár, akik rendelkeznek a szakhatóság komplex minősítésével. A hivatalvezető elmondta, hogy akik nem vetették alá magukat a felülvizsgálatnak, számolniuk kell az elbocsájtás lehetőségével, vagy a fizetésüket a szövetségnek kell kigazdálkodnia.

Az elhangzott információkból is látszik, hogy elengedhetetlen a szervezet munkájának minőségi javítása, hogy sürgetőek bizonyos változások. Dr. Micserics József 2014-re egy új, dinamikus és hatékony csapatot prognosztizál. Többek között hangsúlyozta a marketing- és kommunikációs, valamint a HR (humán-erőforrás) szakember hiányát, ezért a megfelelő végzettséggel rendelkező szakemberek felvételét tervezi.

A hivatalvezető beszámolt arról is, hogy Szakály Melindával együtt, az évek során azt tapasztalták, hogy a tag-egyesületek tisztségviselői és vezetői (elnökök, irodavezetők) nem rendelkeznek elegendő kompetenciával és ismeretanyaggal, ezért fontosnak tartanák képzésüket, ismereteik bővítését. Erre most nincs lehetőség, viszont a központ pályázati forrásból próbálja meg előteremteni az oktatás anyagi fedezetét.

Tájékoztatásul a hivatalvezető elmondta, hogy a szövetség munkatársai már készítik az úgynevezett Norvég Alaphoz benyújtandó pályázatot. A projekt egyik sarokpontja az egyesületek segítése számos területen, például a jogi háttérben, a szervezetfejlesztésben vagy a forrásteremtésben. Felmerült a Sztenderdizációs Bizottság költségeinek fedezése, az informatikai hálózat átalakítása, esetleg a minőségbiztosítás kialakítása. A makro projekt 12 hónapra szól, nyertes pályázat esetén kötelező bevonnani más szervezeteket is, hangzott el a tanácskozáson. A sikeres projekt néhány munkavállaló bérének előteremtését is könnyíthetné, amennyiben részt vesz a megvalósításban.

1% - nem betartott határidők, hibás elszámolások

Évről-évre problémát jelent az SZJA

1% megadott határidőre történő és pontos elszámolása, tudtuk meg Kutor Sándornétól. Idén 7 egyesületnél tapasztaltak hiányosságokat a szövetség ezzel foglalkozó munkatársai. Az elnökségi határozatban rögzített 5000 forintos kötbéren kívül következménye idén sincs a mulasztásoknak.

A Vakok és Gyengénlátók Fejér Megyei Szervezete is részesül a továbbadott támogatásból, mert az elnökségi tagok úgy gondolják, hogy nem büntetik a megyében élő sorstársakat a fejér megyei szervezet hanyagsága miatt.

Bővült az elszámolható eszközök listája is: a diktafon, az mp3 lejátszó, a képernyőolvasóval megbeszélhető okostelefon, a monitor, a scenner, az asztali számítógép, a laptop, stb. elszámolhatóak lesznek a szövetség felé. A jelenleg érvényben lévő határozat értelmében az 1 %-os támogatás felét működésre költhetik el a tagegyesületek, a fennmaradó összeget pedig tanulmányi támogatásként oszthatják ki, vagy fejleszthetik belőle a saját eszközparkjukat. A támogatás leosztása taglétszám arányosan történik.

Megszűnik az Adamovics Alapítvány, de megmenekülhet a Petrof zongora

Az Adamovics Alapítvány utoljára 2007-ben írta ki pályázatát a zenét ta-

nuló tehetséges fiatalok részére. Az alapítók elhaláloztak, a kuratóriumi tagok az alvó alapítvány felszámolása mellett döntöttek. A megközelítőleg 400.000 forint vagyont az MVGYOSZ Hermina Termében lévő, több millió forint értékű Petrof zongora felújítására fordítják, így eleget tesznek az alapító okiratban foglaltaknak, amely szerint az alapítvány megszűnése esetén a megmaradó összeget a tehetséges zenészek megsegítésére használják fel.

Dr. Micserics József elmondta, hogy a felújítani kívánt hangszer felbecsülhetetlen értékű, csak néhány van belőle országszerte. Három zongorajavítással foglalkozó szakember is, egymástól függetlenül megerősítette, hogy érdemes a hangversenyzongora renoválása. Decemberben már tartottak hangversenyt Zendülj zongora címmel a zongora felújítására.

Az elnökség véglegesítette, és jóváhagyta az országos küldöttgyűlés meghívóját

Idén 2013. május 25-én és június 01-jén rendezik a küldöttgyűlést az MVGYOSZ Hermina Termében. Az OKGY-n új Felügyelő Bizottsági tagokat és elnökségi tagot, valamint póttagot választanak. Az előbb említett szervnek lejár a mandátuma, nem folytathatják tovább tevékenységüket. Az elnökségi tagok megválasztására azért

van szükség, mert Kovács Béla lemondott tisztségéről, valamint az Országos Elnökség már régóta póttag nélkül látja el munkáját. A kötelező napirendi pontok sem maradhatnak el: a küldötteknek el kell fogadniuk a közhasznúsági jelentést, és a Felügyelő Bizottság beszámolóját.

A meghívókat a küldöttek az általuk kért formátumban a mellékletekkel együtt kapják majd kézhez.

Készülőben az új tanulmány, Dr. Nagy Sándor beszámolója

Az Országos Elnökség januári ülésén kérte fel Dr. Nagy Sándort "A látássérülteket érintő jogszabályi hiányosságok és anomáliák a magyar jogrendben, különös tekintettel a látássérültek önálló életvitelét elősegítő, életminőségét javító és a társadalmi integrációt előmozdító komplex jogszabályra" című tanulmány megvalósításában való részvételre. Az érintett elnökségi tag elmondta, hogy létrehozta munkacsoportját: Dr. Nagy Sándor, Dr. Bölkény Ágota, Dr. Simon Gergely, Dr. Kunkli Tibor és Takács Péter dolgoznak együtt a tanulmány megírásán. Javaslataik között olyan, a látássérülteket érintő megoldandó problémák szerepelnek, amelyek egyszerűsíthetnék a vak ember életét. A dokumentum átfogóan rendszerezi adott terület hiányosságait.

Az ötletek között megfogalmazódott például a pénzek felismerésének fontossága, a pénzügyek önálló intézésének kérdése, a megváltozott munkaképességű emberek jogainak bővítése, az oktatás és a művelődés biztosítása a szerzői jogok kikerülésével, a védőügyvédi képviselő, stb. Ez csak néhány az elhangzott javaslatok közül.

Elküldött beszámoló

Az ülés végén a hivatalvezető arról adott tájékoztatást, hogy a minisztériumba elküldésre került az MVGYOSZ beszámolója. Röviden vázolta azt is, hogy várhatóan az állami soron megjelenő költségvetési támogatást 4 részletben utalják, ezért célszerű likvid forrásokot tartalékolnia az egyesületeknek.

Vendégek költözhetnek az MVGYOSZ székházába

A hivatalvezető tárgyalásokat folytat a Vakok Állami Intézetével, ahol hamarosan elkezdik a felújításokat. A tervek szerint a székház az intézetben működő Családsegítőt fogadja be addig, amíg a munkálatok tartanak.

Kovács Judit

Könnyebb út a munkába - véget ért a 2013. évi első jelentkezési időszak

(Gépjárműszerzési támogatás fogyatékosággal élő embereknek)

Könnyebb út a munkába - véget ért a 2013. évi első jelentkezési időszak címmel Soltész Miklós, az Emberi Erőforrás Minisztérium Szociális és Családügyért Felelős Államtitkára, Hegedűs Lajos, a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége elnöke, Kuminka Györgyné, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége elnökségi tagja, Kósa Ádám, a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége elnöke és Kovács Melinda, az Értelmi Fogyatékosok Országos Érdekvédelmi Szervezete elnöke sajtótájékoztatót tartott március 09-én.

A fogyatékosággal élő emberek gépjárműszerzési támogatása iránti kérelmek első szakasza véget ért. Használt autóra 600.000 forintot, új gépkocsi vásárlásához pedig 900.000 forint állami támogatást biztosít a minisztérium az igényüket benyújtó jogosultaknak. Az ősz folyamán újabb kiírás várható.

Kovács Judit

Netszemle

Cukorbeteg vagy? Jár az adókedvezmény!

Az 1-es típusú, valamint a szövődményes 2-es típusú cukorbetegség kérhetnek egyéni adókedvezményt.

Aki beleesik a súlyosan fogyatékos kategóriába (a rokkantsági járadékban részesülők, illetve a 335/2009. (XII. 29.) kormányrendelet által meghatározott betegséggel élők, így az 1-es típusú diabétesz bármilyen formája, valamint a 2-es típusú diabétesz szövődményes

formái), annak minden egyes hónapra - amikor fogyatékosága igazolhatóan fennáll - az adóévben és adott hónapban érvényes minimálbér 5 százalékának megfelelő összegű adókedvezmény jár (havi 4650 Ft, évi legfeljebb 55 800 Ft).

A fogyatékoságot igazolással kell bizonyítani, melyhez a Magyar Diabetes Társaság honlapja a 49/2009. (XII. 29.)

EüM rendelet mellékletét ajánlja felhasználható mintaként. Az igazolást a szakambulancia, a kórházi osztály szakorvosa, vagy szakorvosi dokumentáció alapján a beteg választott házi-orvosa állíthatja ki. Az igazolást 2-es tí-

pusú diabétesz esetén évente kérik, 1-es típus esetén egyszeri bemutatása szükséges - idézi a Nők lapja Cafe a Cukkerberg Blog új bejegyzését.

Forrás: weborvos.hu

Munkaruhában tilos a játék

Képzett labrador retriever kutyák vendégeskedtek a kecskeméti Szivárvány Óvodában tegnap délelőtt

A látványos programra meghívtak még közel száz gyermeket a Mátis Kálmán, a Juhász utcai, a Csongrád utcai és az Árpádvárosi óvodából. A Kutyás küldetés című három részes rendezvénysorozat célja, hogy a segítő- és terápiás kutyák munkáját bemutassa a gyermekeknek közelről tapasztalva, interaktív helyzetekben, minél szívesebben és széleskörűen. Bíbor és Bársony terápiás kutyákkal nem először találkozhattak a gyerekek, de Kitti és Lulu vakvezető kutyák munkájával első ízben ismerkedhettek meg.

A Vakvezető Kutyakiképzők Országos Egyesülete képviselőjében Lakatos Krisztina és Paróczai József bemutatták a vakvezető kutyák munkáját a két zsemleszínű labradorral. Szóltak a kiképzésükről és a munkájuk fontosságáról. Felhívták minden gyermek figyel-

mét arra, hogy ha munkaruhába bújtatott vakvezető kutyát látnak, nem szabad vele játszani. Ha ruhában vannak, akkor komoly feladatot látnak el, dolgoznak, nem szabad a figyelmüket elvonni. Például ha a bolt előtt várakozik gazdájára, és a gyerek szeretné megsimogatni, akkor akaratlanul is elmozdulhat a helyéről, és ezzel nagy gondot okoz a nem látó emberek számára.

A program második részében az Aura Segítő Kutya Alapítvány önkénteseiként Pető Mihály és felesége, Dóra a két fekete labradorral, Bársonnyal és Bíborral játékos feladatokat oldottak meg a kicsikkel együtt. Bemutatták az engedelmességet, a különböző trükköket azzal a céllal, hogy a gyerekek lássák, bízhatnak a kutyában. Majd csoportos játékok következtek a kutyu-

sokkal, melyek a négylábúakkal való együttlét érzését hangsúlyozták. A játékot végül a Juhász utcai óvoda képviselőjében Pusztai Aladár Vincent nyerte meg.

A Kutyás küldetés program a következő hónapokban folytatódik, várhatóan Bársony és Bíbor vendége először

egy kutató-mentő kutya, majd egy mozgássérült és hallókutya lesz. A gyerekek újra élet közeli helyzetekben láthatják majd, hogyan is segítik a négylábúak az embertársaik mindennapjait.

Forrás: baon.hu

Miért is van a zene? Értékes, vagy csak divatos?

Húsz éve foglalkozik zenével, tíz éve pedig fogyatékos gyerekekkel. Végigjátszotta a könnyűzenei stílusokat, és az utóbbi időszak ébresztette rá, hogy mi az igazi érték a zenében. Ferge Béla hangszereket bemutatva, a közönséget is bevonva demonstrálta a lényegét.

Csörgőket, dobokat, húros hangszereket mutatott be szerdán a kisteleki Művelődési Központban, és vont be a közönséget egy kis zenélésbe. Demonstrálta, milyennek is kell lennie egy zene ívének hangerőben, hangmagasságban, a hangszerek összességében, és, hogy mennyire nem ezt képviseli a mai könnyűzene.

Mint azt előadásában mondta, a fogyatékkal élő gyerekek hiperérzékenyek a zene hatásaira, és épp ez fo-

galmazódott meg benne, hogy egy zene értékét úgy lehet leginkább lemérni, hogy milyen hatással van az emberekre.

Yehudi Menuhin hegedűművész idézetével élve hangsúlyozta: Mióta ember él a Földön, a zene egyik célja, hogy örömet szerezzen nekünk. A másik célja pedig az, hogy megmondja az igazat.

Neurológusok vizsgálata alapján kiderült: mintha kódolva lenne az emberi agy a zene megértésére. De hogy miért képes az ember érteni a zenét, miért van rá szüksége - erre nem találtak még választ - mondta.

Forrás: promend.hu

Szemszárazság: így kezelhető

A műkönnytől a műtétig

Szerző: Huták Judit

Lektor: dr. Bana Ildikó

Kipirosodó, viszkető, irritált szemek, homályos látás - ezek a szemszárazság leggyakoribb tünetei. A jelenséget nem szabad figyelmen kívül hagyni, mert súlyos szövődményei lehetnek, de szerencsére könnyen tehetünk ellene!

A szemnek percenként többször is szüksége van arra, hogy "visszanedvesítsék": ez nemcsak a kényelmünkhöz szükséges, de ahhoz is, hogy megfelelően láthassunk. Ezt a visszanedvesítő feladatot a könny látja el, amely egy optikai törőközeg. Ha a könnyfilm mennyisége csökken, vagy minősége megváltozik, akkor a szemgolyó felszínén mikroszkopikus méretű sérülések keletkezhetnek, amelyek egy idő után nemcsak kellemetlenséget okoznak, de viszketéssel, kipirosodással, gyulladással, emellett a látás romlásával is együtt járhatnak. Száraz szem-szindróma alakulhat ki, ha a nedvesítő rendszer működésében zavar következik be. Ennek oka lehet valamilyen belgyógyászati-immunológiai betegség, gyógyszeres mellékhatása, de okozhatják környezeti tényezők is, például a klimatizált, száraz levegő. Az emelkedett életkor, illetve a kontaktlencse-viselés

is a leggyakoribb okok közé tartozik.

Olyan tevékenységek, melyeknél ritkábban pislogunk vagy megerőltetjük a szemünket, szintén fokozhatják a panaszokat - ezek közé tartozik a hosszú ideig történő számítógépezés, a tévénézés, az olvasás vagy autóvezetés. A tünetek rosszabbá válhatnak szeles, poros időben, füstös helyiségekben, illetve olyan helyeken, ahol nagyon száraz a levegő.

Pár perc szünet

A szemszárazság kezelésének célja a szemfelszín nedvesen tartása, és ezáltal a tünetek megszüntetése. A legfontosabb, legelső feladat megállapítani a nem megfelelő nedvesítés okát, és lehetőség szerint megszüntetni azt. Ha a szem szárazságát valamilyen betegség okozza, akkor ennek kezelésével, karban tartásával általában megszűnik a szem szárazsága is, ha pedig a gyógyszereszedés miatt alakulnak ki a problémák, akkor egy másik készítményre való áttérés is javíthat az érintett állapotán.

Ha a környezetünk okolható a szem kiszáradásáért, például azért, mert nagyon száraz a levegő az irodában vagy poros környezetben dolgozunk, akkor

megfelelő párologtató működtetésével vagy védőszemüveg viselésével csökkenthetőek a tünetek. Ha a számítógép monitora vagy olvasás, tanulás miatt érezzük a kellemetlenséget, akkor egyszerű dolgunk van: tartsunk szünetet! Dőljünk hátra lehunyt szemmel néhány percre, relaxáljunk - ezzel nemcsak a szemünket, de az agyunkat is felfrissíthetjük. Ha pedig autóvezetés közben érezzük, hogy ég a szemünk, saját és mások biztonsága érdekében is érdemes néhány percre félreállni.

Könny a flakomból

A száraz szem kezelésére több terméktípusból választhatunk: többek között műkönny-oldatok, síkosító kenőcsök, újranedvesítő cseppek és permetek állnak a száraz szemtől szenvedők rendelkezésére. A hagyományosan alkalmazott készítmények egy része egyszerű vízalapú, érösszehúzó tartalmú oldat. Ezek hűsítő hatással vannak a szemre és a szem vörösségét és a könnyezést csökkenthetik. Az érösszehúzó azonban a szemszárazságot fokozhatják, így csak rövid ideig enyhítik a panaszokat!

A műkönnyek jelentős előnye a viszkozitás-növelőkből származik, amelyek a könnyfilm stabilitását szolgálják és megelőzik a könny párologását. A könny-oldatok megnövelt viszkozitása a többi aktív összetevő szemfelszínnel

történő közvetlen érintkezésének idejét is meghosszabbítja. Ezeket - típustól függően - naponta többször is, szükség szerint alkalmazhatjuk, azonban tudni kell, hogy nem mindenkinek válik be egy-egy bizonyos típus, így lehet, hogy kísérleteznünk kell az egyes termékekkel. A legegyszerűbb és a legtöbb embernek gyors enyhülést nyújtó készítmény az úgynevezett fiziológiás sóoldat, ám ez tartós szemszárazság esetén (ha gyakran visszatér a kellemetlen érzés) kevésnek bizonyulhat.

A gélek segítik a szem síkosítását és elősegítik a könnyfilm épségét. Ezen anyagok a szemfelszín hőmérsékletétől megolvadnak és a szemcseppeknél nagyobb viszkozitásukból kifolyólag hosszabb ideig a szemfelszínen maradnak. Sűrűbb összetételük miatt átmeneti látászavart okozhatnak, ezeket inkább éjszakára használjuk!

Ha valamilyen anatómiai elváltozás okozza a szemszárazságot (például a könnycsatorna zavarai, elzáródása, esetleg szemhéjproblémák), akkor természetesen ezt az okot kell megszüntetni, általában műtéti segítséggel, de tartósan viselhető, speciális kontaktlencsék is segíthetik a szem folyamatos visszanedvesítését.

Forrás:

http://www.hazipatika.com/napi_egeszseg/latas

Magasabb összegű családi pótlék - 2013

Tudnivalók a magasabb összegű családi pótlékról

Ki után, illetőleg kinek a részére lehet magasabb összegű családi pótlékot folyósítani?

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után.

Magasabb összegű családi pótlékot (nevelési ellátást) folyósítanak 1500 gramm születési súly alatt született gyermekek után 3 éves korig különös betegség nélkül is.

Saját jogán jogosult nevelési ellátásra a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy az iskoláztatási támogatásra való jogosultság megszűnésének időpontjától.

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy:

- az a tizennyolc évesnél fiatalabb gyermek, aki az 5/2003. (II.19.) ESZC-SM rendeletben meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul.

- az a tizennyolc évesnél idősebb személy, aki a tizennyolcadik életévének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősíté-

se alapján a tizennyolcadik életévének a betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Hol kell benyújtani a magasabb összegű családi pótlék megállapítása iránti igényt?

Az igénylő lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes Kincstárnál.

A kérelemhez csatolni kell az "Igazolás tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermekről" elnevezésű nyomtatványt, melyet a gyermekklinika, gyermekkórház, kórházi gyermekosztály, szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosa ad ki.

Amennyiben a szakvélemény szerint a gyermek nem jogosult a magasabb összegű ellátásra, a szülő az igazolás kiállítását követő 15 napon belül kérheti annak felülvizsgálatát a gyermek állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes megyei gyermekgyógyász szakfőorvostól.

A megyei gyermekgyógyász szakfőorvos a felülvizsgálati eljárás során új igazolást állít ki.

A nagykorú személynek orvosi igazolást kell-e benyújtani az igénybejelentéskor?

Nem. Esetében a Kincstár hivatalból - illetőleg az igénylő kérelmére - szakvéleményt kér az Orvosszakértői Intézetétől, arra vonatkozóan, hogy az igénylő a munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette-e, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett-e. Az orvosi bizottság szakvéleménye alapján fogják az igényt elbírálni.

Változik-e a családi pótlék összege, ha javul a gyermek állapota?

Ha állapotjavulás miatt a magasabb összegű családi pótlék már nem jár, a jogosultság megszűnését követő hónaptól a családi pótléket új összeggel (pl. egy gyermek esetén 12.200,- Ft) folyósítják, feltéve, ha a szülő egyébként jogosult a családi pótlékre.

Milyen összegű a magasabb összegű családi pótlék?

- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300,- Ft.

- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén 25.900,- Ft.

- A 18. életévét betöltött tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személy esetén 20.300,- Ft.

A 18. életévét betöltött személy a magasabb összegű családi pótlék folyósítása alatt rendelkezhet-e rendszeres jövedelemmel?

Annak a személynek, akinek rendszeres jövedelme (legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem, mely meghaladja a minimálbér összegét) van, a részére megállapított családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól mindaddig szüneteltetni kell, amíg rendszeres jövedelemmel rendelkezik.

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel megállapítható egyéb ellátások:

- közgyógyellátás**
- ingyenes tankönyvellátás**
- gyermekétkeztetés esetén 50%-os mértékű térítési díj-kedvezmény**
- gyermekgondozási segély 10 éves korig**
- ápolási díj, ha önmaga ellátására képtelen, s állandó felügyeletre, gondozásra szorul**
- utazási kedvezmény, utazási költségtérítés**

Utazási kedvezmény

Utazási kedvezmény igénybevételére jogosult korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes

bérlettel az a személy, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, valamint a vele együtt utazó személy a Magyar Államkincstár által kiállított hatósági bizonyítvány alapján.

Vasúti személyszállítás, HÉV, vagy helyközi autóbusz igénybevétele estén a jegy- és bérletkedvezmény mértéke 90%-90%. A kísérőt a 90%-os mértékű bérletkedvezmény nem illeti meg.

Helyi közúti és kötöttpályás közlekedés esetén a bérletkedvezmény mértéke 100%, mely a kísérőt is megilleti.

A magasabb összegű családi pótlék megállapítása esetén a Magyar Államkincstár igazgatósága a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezmény igénybevétele céljából a magasabb összegű családi pótléket megállapító határozattal egyidejűleg hatósági igazolványt ad ki.

Utazási költségtérítés

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételeivel kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Az utazási költségtérítés mértéke megegyezik az adott távon menetrend szerint közlekedő közforgalmú közlekedési eszközök igénybevételeire megszabott - a helyközi járatokon érvényes, a biztosított által igénybe vehető,

a fentiekben ismertetett, a személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott kedvezmény összegével csökkentett legolcsóbb díjtételű menetjegy árával. A hely- és pótjegyek árához nem jár utazási költségtérítés.

Azt a biztosítottat, aki a beutalásra jogosult orvos döntése alapján betegsége, egészségi állapota miatt tömegközlekedési eszközön utazni nem képes - melynek tényét és indokát a beutalásra jogosult orvos az utazási utalványon feltünteti -, utazási költségtérítésként kilométerenként 21 forint illeti meg. Amennyiben a biztosított egészségi állapota miatt kísérő szükséges, a fenti összeg együttesen illeti meg a biztosítottat és kísérőjét.

Az utazási utalvány kiállítására a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. Az említett szolgáltatások igénybevételeit a szolgáltatást nyújtó intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített nyomtatványon igazolja. A szolgáltatást nyújtó intézmény az "Utazási Utalvány betétlapja" elnevezésű, UTIK 10/a. számú nyomtatványt a Regionális Egészségbiztosítási Pénztáraknál (Budapesten a Középmagyarországi Regionális Egészségbiztosítási Pénztárnál, XIII. kerület Teve u. 1.) szerezheti be.

(Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Forrás: monitormagazin.hu

Mi történt a vakvilágban

A nőket ünnepelték

**2013. március 9. - Győr
Magyar Vakok és Gyengénlátók Győri Kistérségi
Csoportjának Klubhelyisége**

Reiderné Horváth Izabella, a kistérségi csoport vezetője 11 órára hirdette nőnap i zenés műsorát, szinte már hagyományt teremtve ennek, hiszen 2012-ben is nagysikerű műsorral köszöntötték a klubban megjelent hölgyeket.

Már-már úgy tűnt, hogy kevesen jönnek el, de a műsorkezdés idejére megtelt a helyiség. Közel 40 fő tapsolt az előadóknak. Eljöttek a mosonmagyaróvári és csornai csoport tagjai is. A műsorban fellépett Faludi Szilvia, Dr. Péter Árpád sorstárs zongoraművész kíséretében. Nagyon készült Kisnémedi Varga Pál is Győrbe, de előző nap kórházba került, így a közel másfél óras műsort ketten vállalták fel. A bevezetőben Dr. Péter Árpád köszöntötte énekkel és zongorajátékával a megjelenteket, majd Faludi Szilvia váltotta Őt magyar nótá csokrokkal. A közönség tapsa mellett Dr. Péter Árpád szólította meg a publikumot: "Lazítani, próbálj

meg lazítani!". A hangulatos műsort a közönség végig énekkel és tapssal köszönte meg. Felváltva hangzott Faludi Szilviától és Dr. Péter Árpádtól a táncdal, az operett és a kuplé.

A szépen csengő hangú Faludi Szilvia az Álomkeringő, a Hamburgi menyasszony és a Cigányszerelem operettek-ből énekelt egy-egy mindenki által ismert számot, majd a műsort közös énekléssel zárták: "Húzzad csak ki világos virradatig", amit a egybegyűltek is végig énekeltek és tapsoltak.

Külön köszönet illeti Virág Béláné Otíliát, aki szabadidejét feláldozva segítette a műsor sikerét azáltal, hogy biztosította a helyszínt és a résztvevők vendéglátását.

Aki eljött, biztosan nem bánta meg.

Lejegyezte: Basa Ágostonné

Arcképcsarnok (Petőfi Sándor)

Március 15-én és 16-án egyaránt hideg, borongós időre ébredtünk Magyarországon. "Most a késői tél még beleszólt a természet rendjébe, de hamarosan minden kizöldül, a természet újraéled. Ez éppen olyan, mint 1848-ban, amikor a szabadság bontogatta kicsi virágát." - mondta el köszöntőjében Bereczk Istvánné, a Vakok és Gyengélátók Hermina Egyesülete Horizont Kultúr csoportjának vezetője azon az emlékműsoron, amelyet 2013. március 16-án rendeztek meg a Vakok Állami Intézetének Kulturtermében. A verses-zenés összeállítással elsősorban Petőfi Sándor születésének 190. évfordulójára emlékeztek, másodsorban pedig az 1848-as eseményeknek szenteltek néhány órát a résztvevők. Az ünnepektől példaképet méltán tartják a magyarok legnagyobb hazafias költőjének. Életútját, verseit, a haza iránti szeretetét ismerhette meg az, aki ellátogatott a közös ünnepre. A műsorban a Horizont Kultúr csoport versmondói és énekesei, valamint a Csepeli Hagyományőrző Egyesület működött közre. A narrátor szerepét Erdős Imréné, az MVGYOSZ Hangos-könyvtárának dolgozója vállalta magára.

De ki is volt Petőfi?

A kérdésre választ az kap, aki barátságol:

"Aki magyarul azt mondja: költő - mindenekelőtt Petőfire gondol. Attól kezdve, hogy belépett az irodalomba,

szüntelenül jelen van. Példakép és mérce. Lehetett és lehet szolgálisan utánozni, lehetett és lehet kerülni mindent, ami az ő modorára emlékeztet, de nem lehet megkerülni. Aki magyarul verset ír, az valahogy viszonylik Petőfihez. A róla írt kritikák, cikkek, tanulmányok, könyvek könyvtárat tesznek ki, és minden korban új szempontokból új mondanivalókat tesznek hozzá a hagyományhoz. Verseinek egy része nemcsak közismert, de olyan népdallá vált, amelyről sokan azt sem tudják, hogy Petőfi írta, holott mindig is ismerték. Nem lehet úgy magyarul élni, hogy az ember ne tudja kívülről a Petőfi-versek számos sorát. S mindehhez ő a legvilágösebb magyar költő. Ha valamelyest művelt külföldinek azt mondják: magyar irodalom - akkor mindegyelőtt Petőfi jut az eszébe.

Adatait szinte fölöslegesen leírni: oly ismertek, mint versei. Ki ne tudná, hogy az 1822-ről 1823-ra virradó szilveszter éjszakáján született? Ki ne tudná, hogy Petrovics Sándornak hívták? Hogy mindössze huszonhat évet élt? Hogy 1848 forradalma elválaszthatatlan a nevével? És hogy 1849-ben, a Segesvár melletti csatában esett el? Ki ne tudná, hogy kora legkövetkezetesebb hazai forradalmára volt, aki túlnézett a polgári forradalmak céljain? És ki ne tudná, hogy amit irodalmi népiességnek nevezünk, az minálunk a legkövetkezetesebben az ő költészetében valósult meg?

Költészete mögött szakadatlanul ott kell érezni életét, azt a tüneményes életet, amely a XIX. század európai történelmének nagy alakjai közt jelöli ki alakját és egyéniségét. Ezt a nagyszerű, gyorsan elviharzó életet azonban a teteken és az eszméért vállalt hősi halálon túl nemcsak díszíti, hanem hitelesíti költészete, mint ahogy költészetének eszméit és hőfokát hitelesíti élete és hősi halála."

(Hegedűs Géza: *A magyar irodalom arcképcsarnoka*)

Az összeállítás vázát a költő életútja

Kovács Judit

Egy olvasó gondolatai

A látássérültek biztonságosabb közlekedéséért

Napjainkban egyre inkább megfigyelhető az empátikus hozzáállás az élet számos területén sorstársaimhoz, ennek köszönhetően már számos pályázatba, különböző akadálymentesítések megtervezésébe bevonják az őket képviselő szervezetek szakértőit és vezetőit. Számos példa van arra is, hogy magukkal az érintettekkel teszteltetik le a leendő ötleteket, elképzeléseket. Azt azonban szerintem nem lehet vitatni, hogy gyakran egészen elenyészőnek tűnő befektetéssel mennyit lehetne segíteni közlekedésükben.

Erre az egyik legjobb példa véleményem

adta. Elhangoztak a családról, valamint a forradalomról szóló költeményei. A Csepeli Hagyományőrző Egyesület Péter Anna vezetésével a népzene csempészte a délutánba. Így tett Ferenczi István is, aki furulyajátékával és dudaszólójával járult hozzá az emlékezéshez.

Szívből remélem, hogy a maroknyi közönség nem bánta meg, hogy a Horizont kultúr csoport szereplőivel és a Péter Anna vezette kórusal együtt emlékezett Petőfi Sándorra és 1948-ra.

nyem szerint az volna, ha a Szövetség és a többi intézmény felé közlekedő összes járaton bemondaná a sofőr a megálló nevét. Néha ugyan ez megtörténik, de sajnos az esetek túlnyomó részében csak jóindulatú emberekre számíthatnak a látássérültek annak kiderítésében, hogy merre is járhatnak. Ez természetesen abban a helyzetben érvényes, ha ismeretlen útvonalon veszik igénybe a tömegközlekedést. Gondolom, sokan azt mondhatják, hogy egyrészt általában kísérővel közlekednek a sorstársak, így nem kell félniük, hogy rossz helyen szállnak le, másrészt egy

vak ember megjegyzi, hogy hányadik megállónál kell leszállnia, amennyiben begyakorlott útvonalról van szó. Nem kerül túl nagy befektetésbe, csak egy kis jóindulatba és figyelmességbe, hogy a sofőr bemondja az éppen következő megállót, vagy ha erre nem hajlandó,

akkor magnóra véve tájékoztatni erről az utasokat. A BKV-nak figyelnie kellene arra, hogy ezen a pár vonalon a járművezetők biztosítsák az esélyegyenlőséget a látássérült emberek számára.

A tehetséggondozás jelentősége

A tehetséges fiatalok gondozása és támogatása mindig is meghatározó része lesz az oktatásnak. A látássérültek szempontjából ennek fokozottabb a jelentősége, mert náluk sajnos a lehetőségek korlátozottabbak, mint a többi embernél és ez nem azt jelenti, hogy baj lenne a képességeikkel, sokkal inkább azt, hogy egyszerűen látáshátrányukból adódóan korlátozva vannak bizonyos dolgokban. Közismert, hogy számos fantasztikusan tehetséges látássérült ember él világszerte zenészként, vagy beszél anyanyelvi szinten több nyelvet. A művészet és a sport lényeges terület a kiemelkedő képességek megmutatására. Szerencsére rengeteg fiatalnál már kiskorában kiderül, hogy ha valamilyen területen tehetsége kimagaslik. Ez azonban csak a szülők és az óvónők, majd később a pedagógusok fáradságos munkájának eredményeként bontakozik ki. Ha a családban már előfordult például valamilyen művészi hajlam, akkor jó eséllyel feltételezhetjük, hogy a gyermek is rendelkezik ezekkel a génekkal felmenőinek kö-

szönhetően. Manapság a szülők igyekeznek gyermekük képességeit minél korábban felmérni, bár a sérült gyermeknél ez nyilván háttérbe szorul az egészségügyi problémák miatt. Annyi bizonyos, hogy először mindent játékos formában kell elkezdni, így a kisgyerekek megszereti a számára érdekes és új tevékenységet. Ami nagyon lényeges, hogy semmi olyan foglalkozást ne erőltessünk, ami látszólag nem köti le a figyelmét vagy nem kellő lelkesedéssel vesz részt benne.

Bár valószínűleg sokan behatároltnak tartják egy látássérült gyerek szárnybontogatásait, a saját korlátain belül hagyjuk kibontakozni, ha tehetségesnek véljük, támogassuk ebben. Eljön az az idő, amikor ugyanúgy, mint a többieknek, neki is döntenie kell, hogy egy dolgot csak hobbinak tart, vagy hivatásszerűen szeretne ezzel foglalkozni. Ha amatőr marad, elég, ha a szülők támogatják ebben, de ha profizmusra vágyik, akkor egy szakértőnek is fel kell mérnie a képességeit, amely szerencsés esetben megegyezik a szűk család és az

egyéb, a gyerek számára fontos személyek véleményével.

Bízom benne, amennyiben sorstársaim tehetségét még a korai időszakban

felismerik, számtalan fiatal felnőtt élete kiteljesedik és megtalálja hivatását, amely örömet okoz számára.

Gondolatok a segédeszközökről

Már régóta foglalkoztat az a kérdés, hogy ha valaki látássérülté válik, mennyiben veszi észre élete fokozottabb bonyolultságát. Jelentősen megnehezíti a mindennapokat, hogy az életvezetéshez elvégzett tanfolyamok után bizony szüksége van különböző segédeszközökre ahhoz, hogy tudjon boldogulni élete során. Sajnos azt tapasztalhatják a sorstársak, hogy nem kedvezményesen jutnak hozzá ezekhez az eszközökhöz, hanem a kereskedelemben is megvásárolható áron. Sok látássérült munkanélküli, így ők természetesen nem tudják megfizetni ezeket, de még egy dolgozó sem biztos, hogy az egyéb megélhetési költségek mellett megengedheti magának, hogy ezekre az eszközökre költsön. Bár már lehet pályázni támogatásra, de ez általában bonyolult és csak bizonyos időközönként van rá lehetőség. Már több gyártó verseng a vevőkért, így különböző árakat próbálnak megfizettetni sorstársainkkal. Állítólag jól tesz a verseny a kereskedelemnek, de ha az ember körül tud nézni máshol, akkor néhány termékhez olcsóbban jut hozzá, mint a hivatalosan ilyen árukat forgalmazó üzletekben. Sajnos azok az eszközök, amelyekre állami támogatás van, nem

a legkorszerűbbek, így sokan inkább a pályázatokban reménykednek, ez teljesen érthető. Azok a látássérültek, akik családban vagy párkapcsolatban élnek - és látó társuk van - esélyesebbek, mert tudnak nekik segíteni a pályázat megírásában. Az egyedülállóknak azonban szerintem szinte lehetetlen kivitelezni egy ilyen pályázaton való részvételt. Nélkülözhetetlen a számítógép, az utazás megoldása, stb. Szerencsére az egyesületek munkatársai sok mindenben segítenek nekik, ezzel növelve esélyüket a sikeres pályázatért.

Egyébként sok vak ember nem dédelget nagy terveket, bár tudják, hogy a technikai fejlődés sokat könnyíthet a helyzetükön, de a realitások talaján maradnak és már annak is örülnek, ha egy jó minőségű fehér bothoz hozzájuthatnak. Már gyermekkorban, amennyiben integráltan, vagy sorstársak között nevelkedik a kisgyermek, a Braille íráson kívül az informatikai ismereteket megtanítják nekik, hiszen tudják a pedagógusok, hogy a mai világban erre nagy szükségük lesz a későbbiekben. Aki sikeresen pályázik, az megnyerhet különböző telefonokat, komputert, vagy egyéb, az életét segítő eszközt. Még ez a legjobb esély arra, hogy ne

csak önerejükből kelljen megvásárolni ezen fontos tárgyakat.

Mivel a mai világban már szinte az élet minden területén pályázatokkal lehet érvényesülni, így a látássérültek sem maradhatnak ki ebből a körből. Ezt felismerve az egyesületek is igyekeznek meghirdetni ilyen lehetőségeket.

Összegezve, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának kulcskérdése kell, hogy legyen a rehabilitáción és a munkán kívül mindennapjaik támogatása. Ebben véleményem szerint nagy jelentőséggel bírnak a barátok, ismerősök, hiszen tőlük rengeteg hasznos információt, tanácsot kaphatnak sorstársaink.

Ezek voltak a tények, de mit lehetne tenni a gyakorlatban a probléma megoldása érdekében? Leginkább az lenne a célravezető, ha együttesen próbálnák megoldani a tagegyesületek és a Szövetség képviselői. Az érdekvédelem részéről tárgyalásokra volna szükség an-

nak érdekében, hogy komolyabban figyeljenek a helyzetre az illetékes szervezetek tagjai és irányítói. Azonban azt is tudom, hogy az kevés, ha csak az egyik oldal tesz erőfeszítéseket, de kérdéseire nem kap érdemi választ. Ebben az esetben nincs más lehetőség, mint a Szövetségen belül megpróbálni rendezni a problémát. Talán lehetne összesíteni a lényeges segédeszközöket, és mint a fehér botok esetében, időnként támogatást nyújtani a beszerzésükhöz. Rászorultsági alapon is érdemes lenne megközelíteni a kérdéses jelenséget. A tagok és nem tagok számára különbséget tenni, vagy a forgalmazókkal valamilyen együttműködést kötni esetleges kedvezményekről. Beválhat a segédeszközök kölcsönzése, bérlése is.

Mivel én kívülálló vagyok, így csak javaslatokat fogalmaztam meg. Bízom benne, hogy legalább ügyet előremozdító hatása lehet a gondolatoknak.

Pálffy Krisztina

Ünnepi megemlékezés a Vakok Állami Intézetében

Csütörtök délután az intézet kultúrtermében a Teleki Blanka Gimnázium kilencedik osztályos tanulói egy rövid megemlékezéssel lepték meg a lakókat és a dolgozókat. Rövid, de lényegretörő képet kaptunk a forradalom eseményeiről, Petőfiék szerepéről. Mindenki felevenedhetett a 12 pont, és a Nemzeti

dal sorai. A műsort egy népdal is színesítette: a felszállott a páva kezdetű.

Köszönettel tartozunk a tanulóknak a megemlékező műsorért, amivel kedveskedtek nekünk.

Kovács Éva

Sport, szabadidő

Csörgőlabdás hírek

Tatabánya csapata február 09-én mutatkozott be első alkalommal a tatai edzőtáborban a Csörgőlabda Magyar Felnőtt Bajnokság harmadik fordulójában. Ez alkalommal mind az A, mind a B csoport csapatai megjelentek, így egyetlen mérkőzés sem maradt el.

A meccseket az A csoport együttese kezdte meg:

1. mérkőzés	08:00	Női válogatott	- Wesselényi SE	0:10
2. mérkőzés	09:20	Tatabánya	- Eger	0:10
3. mérkőzés	09:55	Női válogatott	- Tatabánya	11:1
4. mérkőzés	10:20	Wesselényi SE	- Eger	10:0
5. mérkőzés	11:00	Eger	- Női válogatott	2:12
6. mérkőzés	11:50	Tatabánya	- Wesselényi SE	0:10

Váratlan meglepetés nem született, minden a papírformának megfelelően alakult. Az első mérkőzésen a Wesselényi SE leléptetéses, 10:0-s győzelmet aratott a Női válogatott ellen, majd az egriek találtak 10-szer a hálóba, a házigazda Tatabánya nem tudta bevenni az egriek kapuját. Ezt követően az újoncok a Női válogatottól 11:1-es vereséget szenvedtek el, viszont megszerezték a bajnokságban első találatukat. A gólok a további mérkőzéseken is potyogtak: a Wesselényi SE 10:0-ra, a Női válogatott pedig 12:2-re múlta felül ellenfelét.

Tabella:

1.	Wesselényi SE	63:3	27 pont
2.	Női válogatott	32:38	18 pont
3.	Eger	18:42	6 pont
4.	Tatabánya	1:31	0 pont

B csoport

1. mérkőzés	13:00	Vak Diákok SE I. - Vak Diákok SE II.	15:5
2. mérkőzés	13:50	Nyíregyháza - Gyengénlátó DSE	6:16
3. mérkőzés	14:50	Vak Diákok SE I. - Nyíregyháza	10:0
4. mérkőzés	15:25	Vak Diákok SE II. - Gyengénlátó DSE	7:5
5. mérkőzés	16:20	Gyengénlátó DSE - Vak Diákok SE I.	0:10
6. mérkőzés	17:05	Nyíregyháza - Vak Diákok SE II.	1:11

Amint látható, a B csoport mérkőzései is sok gólt hoztak. A VDSE I. fiai 10 góllal verték meg a VDSE II. csapatát. A Nyíregyházi alakulat viszont 6 gólt gurított a GYDSE-nek, ám mégis 10 találattal a gyengénlátó diákság kerekedett felül.

Tabella:

1.	Vak Diákok SE I.	98-8	27 pont
2.	Vak Diákok SE II.	39-32	12 pont
3.	Gyengénlátó DSE	34-41	6 pont
4.	Nyíregyháza	7-67	0 pont

A tatabányai forduló az alapszakasz végét jelentette, március 23-án az úgynevezett rájátszással folytatódik a hazai bajnokság. A felsőházba a Női válogatott, a Weselényi SE, a VDSE I., a VDSE II. kerültek fel. Az alsóházban Eger, Nyíregyháza, Tatabánya és a gyengénlátók (VGYSE) vívják meg a küzdelmeket.

Kovács Judit

Az „Informatika a látássérültekért“ Alapítvány hírei

Kérdések Pregh Balázsnak

1./ Kérem, mutatkozzon be néhány mondatban (munka, szabadidő, bármi, amit fontosnak tart elmondani.)

1973-ban születtem és már gyermekkoromtól kezdve próbáltam segíteni másoknak a környezetemben. Alapjában véve humán beállítottságú ember vagyok, aki egy időre elkanyarodott a pénzügyi szféra irányába, amit időnként felváltott a non-profit tevékenység. A meglévő szabadidőmben szeretek olvasni, zenét hallgatni, filmet nézni, illetve írással foglalkozom, melyek közül néhány mű már megjelent nyomtatásban. Az önkéntességet is széleskörűen űzöm, évek óta próbálom segíteni az ország pénzügyi kultúrájának színvonalát a hétköznapi emberek körében, továbbá próbáltam már egyéb, sérültekkel foglalkozó valamint kulturális intézményeknek támogatást nyújtani pályázatkeresésben, közönség szervezésben. A vak és gyengénlátó emberek számára készülő hangos-könyvekkel először első munkahelyemen, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban magnókazetta formájában találkoztam. Az, hogy baráti körben felolvasok, egy régi általános iskolai élményemre vezethető vissza. Egy irodalomtanár ugyanis felmérte orsós magnóval, hogy az osztályban ki hány szótagot tud felolvasni adott idő alatt. Rendszeresen megnyer-

tem, és még azt is hozzátette biztatásul, hogy nem csak a legtöbb szótagot olvastam fel, de érthetően is, megfelelő hangsúlyozással.

2./ Hogyan került kapcsolatba a Lapról hangrá-val?

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének stúdióján keresztül kerültem kapcsolatba először a Lapról hangra kiadvánnyal. Ez 2003-ban történt. Akkor orgánumom és teljesítőképességem alapján vettek fel, és mert kevés volt a férfihang. A hangoskönyvek, tankönyvek, informatikai és pénzügyi tananyagok készítése mellett többek között újságcikkeket olvastunk fel, melyekből elkészítették a Lapról hangra összeállítást. Számomra azért volt szimpatikus a szolgáltatás, mert - ahogy az MVGYOSZ is deklarálta annak idején - ezzel a módszerrel is segíthető a látássérültek irodalmi, nyelvi és természettudományos illetve egyéb ismereteinek bővítése, a tanulási lehetőség megteremtése, a művelődési lehetőség kiszélesítése, az integráció elősegítése és az életminőség javulása. Ezért is nagyon sajnálatos, hogy az MVGYOSZ a stúdió tevékenységét jelenleg szünetelteti.

3./ Bemutatná néhány mondatban a

Lapról hangra elődjeként, a Szövetség kiadásában megjelenő - azonos című - hangos újságot?

A Szövetség stúdiójába járó felolvasók - közöttük neves színészek is, akik közül sajnos idén veszítettük el Korompai Valit - különböző folyóiratokból, hetilapokból, havilapokból álló összeállítást készítettek. Volt Heti Világgazdaság, IPM, Nők Lapja is. Az oldalakat megjelölték, hogy melyik cikket szeretnék kérni, és általában érdeklődési körönként történt a megosztás. Nekem rendszerint a gazdasági, pénzügyi témájú cikkeket adták. Ezek azért fontosak, mert sok lap a mai napig nem teszi teljes körűen elérhetővé cikkeit a látássérültek számára. Ezt az űrt pótolja most a Lapról hangra kezdeményezés. Az is jó, hogy ennyi információhoz egy vak vagy gyengénlátó ember számára elég az internet-hozzáférés. Ahogy az Informatika a Látássérültekért Alapítvány jelmondata is szól: "A célunk: láthatóvá tenni a világot!"

4./ Miért tartja fontosnak, hogy a látássérültek a Lapról hangra-n keresztül is meghallgathassák a Vakok Világát?

Felmérések szerint sajnos ma már egyre kevesebb vak és gyengénlátó használja a Braille olvasás képességét, viszont egyre többen rendelkeznek internet kapcsolattal, így az interneten keresztül, egy rövid regisztrációt követően hozzáférnek a laphoz. Mint egy köldökzsinór. Azért tartom nagyon szerencsésnek ezt a megoldást, mert a VV a Magyar Vakok és Gyengénlátók Or-

szágos Szövetségének azon folyóirata, amely tartalmazza a tagság számára az Elnökségi ülések beszámolóit, az őket érintő pályázatokat és felhívásokat, a tagegyesületi híreket, a fogyatékosügyi híradásokat, érdekes riportokat és interjúkat, sporthíreket, és újdonságként már keresztretjvényt is.

5./ Hozott-e valamilyen újdonságot, új tapasztalatokat a bekapcsolódás a Lapról-hangra felolvasói közé?

Természetesen rengeteg újdonságot hozott a dolog. De ehhez már kezdek hozzászokni, hiszen annak idején először a stúdióban történő körülményeket kellett megszokni, majd a távfelolvasást. Ez most eleve egy újabb fórum, közösség. Mivel néhány évvel ezelőtt megszakadt az állandó munkakapcsolat a stúdióval és az alapítvánnyal, ezért örültem, amikor újra felvettük egymással a fonalat, de időközben történtek technikai jellegű változások. Nem a VV vagy a cikkek terén, hanem a felolvasással és természetesen a honlappal kapcsolatban. Korábban, még a távmunkám során is felmerültek kisebb-nagyobb problémák a hangminőséggel, mikrofonnal, felolvasói programmal, tömörítéssel, azaz mind hardver, mind szoftver oldalon. Ez egyébként most is így kezdődött, de könnyen át tudtunk siklani a gondokon, és itt szeretném megemlíteni Fehér István nevét, aki a projekt csapattagjaként rengeteg türelemmel és gyors, szakszerű segítséggel támogatta a munkámat. Ezen kívül hatalmas lökést adott a kezdésnek, hogy egy modern diktafont

kaptam átmeneti használatra, amivel a megfelelő beállításokat követően mp3 formátumban rögzíthetek, természetesen utána még szükséges egy megfelelő hangszerkesztő program használata, végül 10 MB alá szorított méretével már tölthetem is fel a hanganyagot a honlapra. Ez az egész egy kicsit olyan, mint amit a televíziósok is csinálnak. Nem mindegy ugyanis, hogy mennyi idő megy le adásban abból, amit korábban rögzítettek. Itt is mindig csak a tiszta idő számít, nem a reá fordított idő mennyisége.

6./ Mik a tapasztalatai a Lapról hangra oldal használatával kapcsolatban felolvasóként? Szerintem nagyon felhasználóbarát. Gyorsan működik, könnyen értelmezhető a felülete. A színvilága is számomra kellően megnyugtató. Használati útmutató is áll a felolvasók rendelkezésére. Sajnálatos módon Szatmári Péter volt projekt-menedzser már nem dolgozik az Alapítványnál, de neki is sokat köszönhetünk. Szerintem a jelenlegi körülményeket maximálisan kihasználja a felület.

7./ Kapott visszajelzéseket az olvasóktól a felolvasással vagy a cikkekkel kapcsolatban?

Arra már a stúdiósok felhívták a figyelmemet, hogy a túl gyors és a túl lassú felolvasás nem szerencsés, bár technikai eszközökkel azon még lehet segíteni, de a túl monoton felolvasásért szólnak a látássérültek. Szerencsére ez rám nem jellemző. A honlap ugyan

2011-től él, én technikai és szabadidős problémák miatt a VV-t nemrég kezdem el újra felolvasni, cikket pedig még nem töltöttem fel, úgyhogy a jelenlegi időszakból sajnos nem tudok példát felhozni, de a régi stúdiós és később a távmunka időszaka alatt történtek kellemes meglepetések. Egy látássérült például felkeresett, hogy megköszönje és megdicsérje a munkámat, ami nagyon jól esett. Önreklámozásként ide illik még, hogy Szuhaj Mihály, az Informatika a Látássérültekért Alapítvány ügyvezetője azért kért meg a VV felolvasásának megtisztelő feladatára, mert etalon értékűnek nevezte a korábbi felolvasásaimat.

8./ Hogyan ajánlaná a Lapról hangra-nál történő önkénteskedést más felolvasók számára?

Szerintem arra érdemes odafigyelni, hogy ez nem egy egyszeri tevékenység. Érdemes hosszabb távon gondolkodni, ha valaki belevág. A szabadidőt is érdemes előre kalkulálni. Ráadásul sok múlik a környezeten. Ha nincs jó hangszigetelés, és túl sok zaj szűrődik be a felvételbe, akkor hiába választ valaki rövid cikket, később a szerkesztés során sok ideje mehet rá, mire a végleges forma elkészül. Vannak persze apró műhelytitkok, mint mindenben. Érdemes például előre elolvasni a cikket, főleg, ha idegen szavak és kifejezések, nevek szerepelnek benne. Hibázni persze ezzel együtt is lehet. Nekem például nemrégiben akadtak olyan szókapcsolatok, amiket csak harmadszorra vagy netalántán negyedszerre tudtam hibátlanul

felolvasni. A másik kérdés az idegen nyelvek ismerete. Sok cikk a mai világban egyre szélesebb körű idegennyelv-ismeretet igényel. Szerencsére az interneten erre is találni segítséget. Az elmélet és a gyakorlat egyébként itt is más. Mint látó ember, számomra nem feltétlenül egyértelmű az, amire annak idején felhívták a figyelmet a stúdióban. A könyveknél például korábban volt olyan kérés, ha vége a műnek, mondjuk be, hogy "Vége". Ugyanígy, - ha esetleg eddig ezt senki sem említette volna a többi felolvasónak, akkor itt szeretném megosztani mindenkiel, hogy - a stúdióban a párbeszédese részeket interjúk esetén úgy olvastuk fel, hogy minden egyes kérdésnél és válasznál elhangzott a mondat elején, hogy "kérdés", "válasz". A cikk végén pedig az, hogy "az elhangzott cikket/összeállítást XY készítette, megjelent a Z W 20. X számában". Ha volt megjegyzés, akkor pedig "megjegyzés" és "vége a megjegyzésnek".

9./ Milyen új szolgáltatásokkal, rovatokkal bővítené a honlapot? A honlap szolgáltatásai és rovatai szerintem kellőképpen részletesek, sokrétűek. Szerintem a Vakinfó és a Facebook mentén kellene valahogyan összegyűjteni a honlapon, hogy kinek milyen konkrét igénye lenne cikkekkel kapcsolatban. Illetve jó lenne valahogyan elkerülni azt, hogy véletlenül ugyanazt a cikket olvassa fel két vagy több felolvasó, továbbá mindig is fontosnak tartottam a kellő mértékű tárgyilagos egyensúly fenntartását minden területen. Ahogy

eddig független tevékenységeim során, úgy most is a vallási és politikai függetlenség jellemzi munkámat. Ebben is sikeresen együtt gondolkozunk a projekt fenntartójával, és reményeim szerint ez itt is megvalósul. Ezen kívül talán személyemből adódóan a pénzügyi kultúra színvonalának emelésére indítható lenne egy sorozat. Vagy az olvasók kérdéseire lehetne egy fórumot indítani. A cikkek terén egyébként szeretném az alapítvány nevének szellemében főleg informatikai tárgyban bővíteni a palettát. Annak idején részt vettem látássérültekkel kapcsolatos számítástechnikai tanfolyamon oktatóként, és tapasztaltam, hogy mennyire érdeklődnek az újdonságok iránt. Ami még felmerült bennem, az egy stúdió kialakítása lenne megfelelő hangszigeteléssel, de ez nagyon nagy falat.

10./ Van-e bármi, amit szeretne üzeni az olvasóknak és a felolvasóknak, vagy amit el szeretne mondani?

Örömmel láttam, hogy sok kitartó ember járul hozzá a látássérültek információhoz való hozzáféréseinek biztosításához. Ilyen lelkes emberek mindig is voltak, vannak és lesznek. Személy szerint az én önkéntességemnek nincs köze ahhoz, hogy valamikor kisdobos és úttörő is voltam. Most sem hiszem, hogy az állam által felülről indított és propagált önkéntesség átütő sikert hozna. Mindig is voltak jobb és rosszabb időszakok egy ország életében, az a fontos, hogy hogyan bánunk azokkal, akik támogatni szeretnék embertársaikat.

Frissült a Beszélő Linux 3.0-ás változata

Változások és újdonságok

A Beszélő Linux 3.0 kiadás alapját képező Ubuntu Linux 12.04-es verziója számos hibajavításon ment át megjelenése óta. A frissítések jelentős része automatikusan vagy a felhasználó által szabályozott módon letölthető volt az internetkapcsolattal rendelkezők számára. Ám az Ubuntu fejlesztői három lényeges összetevő frissítését nem tették automatikusan elérhetővé, hanem a tavaly áprilisban megjelent hosszú távú kiadás második javítócsomagjában adták közre.

Ezek:

- a Linux "motorját" jelentő kernel frissítése,
- a hardver és a grafikus szoftveres környezet együttműködését kezelő X kiszolgáló fejlettebb változata, és
- a számítógépek alapszintű beállítását végző - a BIOS-t leváltó - új UEFI rendszer támogatása. (Az Unified Extensible Firmware Interface rendszer használata 2012-ben vált általánossá az informatikai eszközök körében.)

Természetesen a frissített BeLin kiadás új lemezképei tartalmazzák az Ubuntu alaprendszerhez kiadott összes javítást. A változtatásokat tartalmazó és most közreadásra kerülő BeLin kiadás verziószáma 3.01-re változott.

Több ECDL tananyag a Belin 3.01 kiadáshoz

A 2012 őszén megújult tananyag felöleli a második ECDL modul ("Operációs rendszerek") teljes követelményrendszerét, és idén elkészült az Információ és kommunikáció modult lefedő ECDL tananyag is. A Budapest Főváros Szociális Közalapítványa támogatásával megvalósult fejlesztésnek köszönhetően akár otthon egyedül, akár tanfolyami keretek között felkészülhet egy látássérült ember az ECDL modulvizsgára.

A tananyagok bárki számára hozzáférhetőek, ingyenesen letölthetőek akár a Beszélő Linux kiadás részeként (www.belin.hu), akár attól függetlenül alapítványunk honlapjának Letöltés oldaláról. A tananyagok HTML, mp3 és a kényelmesebb olvasást lehetővé tevő DAISY formátumban érhetőek el.

Reméljük, hogy az ingyenesen hozzáférhető, akadálymentes Linux és tananyag kiadások nagy segítséget nyújtanak majd mindazoknak a látássérült embereknek, akik szívesen megismerkednének a Linux világgal! A tananyagok szerzője a Beszélő Linux kiadás fejlesztője, Hammer Attila, alapítványunk munkatársa.

"Informatika a látássérültekért"
Alapítvány

Tesztelési fázisban a nemzetközi Robobrace szolgáltatás magyar felülete

A Robobrace szolgáltatást 2004-ben indította útjára a dán Látássérült Fialok Oktatási Központja és a Sensus Aps. Az egyszerűen kezelhető, internetalapú szolgáltatás célja, hogy vak, gyengénlátó, diszlexiás és más, olvasási nehézséggel élő emberek számára világszerte ingyenesen lehetővé tegye a különböző dokumentumok akadálymentes formátumban történő elolvasását. A Robobrace segítségével könnyen és gyorsan átalakíthatjuk nem akadálymentes (pl. pdf, kép és egyéb, nehezen kezelhető) formátumban lévő fájljainkat doc, txt, rtf, Daisy és más, akadálymentes formátumú dokumentummá. A Robobrace révén előállíthatunk mp3 és különböző E-book formátumú, sőt Braille-nyomtatásra kész dokumentumokat is.

Mivel az "Informatika a látássérültekért" Alapítvány egyik fő célkitűzése a vak és gyengénlátó emberek támogatása az akadálymentes információszerezés területén, a Robobrace-projekt egyik fő magyarországi partnereként örömmel csatlakoztunk ehhez a több országban sikeres, a látássérült felhasználók körében is népszerű kezdeményezéshez. Az elmúlt hónapokban megteremtettük a szolgáltatásnak a magyar helyesírás és Braille-rendszer

sajátosságaihoz igazodó működési feltételeit, valamint elkészítettük a felhasználói felület magyar nyelvű változatát.

A szolgáltatás kiépítésének következő szakaszában a leendő felhasználók, vagyis az Önök segítségét szeretnénk kérni a Robobrace magyar felületének tesztelésében. Kérjük, látogassanak el a www.robobrace.org/web3 weboldalra, teszteljék a most már magyar nyelven is elérhető szolgáltatást, és osszák meg velünk tapasztalataikat! A projektben résztvevő magyarországi szervezetek egymástól függetlenül gyűjtik ügyfeleik véleményét a szolgáltatásról. A helpdesk@infoalap.hu e-mailcímmre eljuttatott észrevételeiket, kérdéseiket, javaslataikat angolra fordítva továbbítjuk a dán partnerhez, és természetesen közreműködünk a magyar felület esetleges hibáinak javításában is. Minden egyes visszajelzés fontos a számunkra, várjuk az Ön véleményét is!

A későbbiekben több érdekességet is olvashatnak majd honlapunkon (www.infoalap.hu) a Robobrace újdonságairól.

"Informatika a látássérültekért"
Alapítvány

Háziasszonyoknak

Sportszelet sütés nélkül

Hozzávalók:

- 0,5 kg darált keksz
- 3 evőkanál kakaópor
- 25 dkg margarin
- 20 dkg cukor
- 2 dl tej
- 1 rumaroma vagy 0,5 dl rum
- 2 tábla tortabevonó
- 2 evőkanál olaj

Elkészítés:

A darált kekszet és a kakaóport összekeverjük. A tejet összemelegítjük a cukorral és a margarinnal, hogy elolvadjanak. Ezt hozzákeverjük a kakaóporos kekszhez, beletesszük a rumaromát vagy a rumot, és már kész is az alap, amit belenyomkodunk egy laposabb tepsibe vagy jénaiba.

A csokit az olajjal felolvasztjuk, és a tészta tetejére simítjuk. Amíg a csokimáz készül, az alapot hűtőbe tesszük.

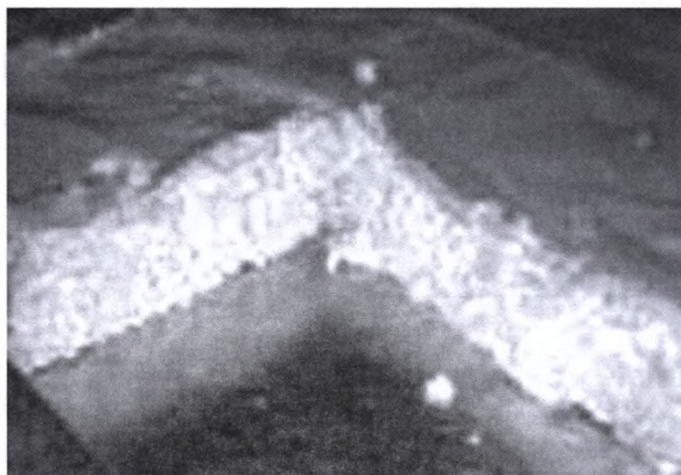
Állni hagyjuk, majd szeleteljük.

Jó tanács:

A tepsi vagy a jénait érdemes sütőpapírral kibélelni, hogy könnyebben ki tudjuk szedni a süteményt.

Elkészítési idő:

kb. 30 perc

Olvasósarok

HÚSVÉTI LOCSOLÓVERS

**Eszendő múltával
Eljöttem Tehozzád,
Megöntözni Téged.
Tedd alám a széket,
Úgy könnyen fölérek.**

**Hogy hamar ideérjek,
Majdnemcsak repültem.
Félúton a kútból
Vizet merítettem.**

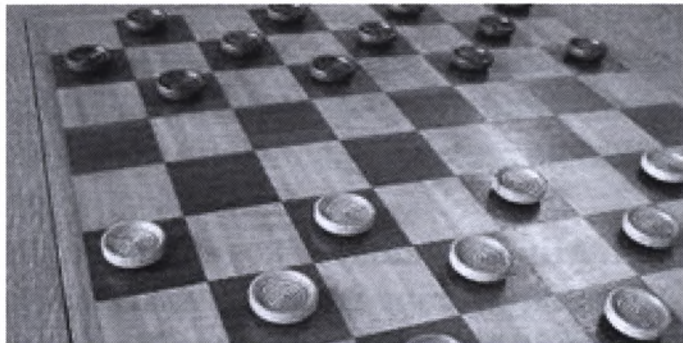
**Most itt állok előtted,
S tátva van a szám,
Szépségedet látva,
Drága violám.**

**Tessék hát forrásvíz,
Hogy el ne hervadjál.
Eszendő múltáig
Gyöngyen illatozzál.**

*Nagy Vendel
2012*

Játszunk együtt

A dámajáték szabályai

A dáma világszerte elterjedt, népszerű játék. A legtöbben csak az úgynevezett hagyományos dámajátékot ismerik, pedig többféle dáma van, s azoknak is többféle szabályrendszerük. A részletes szabályokat csak egyszer, a hagyományos dámajátéknál ismertetem, a többi változatnál csak az eltéréseket.

A dámát legtöbbször sakktáblán játsszák, de más méretű négyzethálós tábla is használható. A legtöbb játékváltozatban csak a sötét (vagy csak a világos) mezők vesznek részt. A bábukat két vagy három sorban állítjuk fel; legalábbis sakktáblán - más táblaméret esetén a bábuk száma is változhat, de a két csapat között legalább két sor mindig maradjon üresen.

Néha sakk-készletet használnak a játékhoz, ekkor az egyszerű bábukat sakkgyalogok, a dámákat pedig tiszték reprezentálják; ilyenkor azonban csak két sorban állíthatjuk fel a bábukat. Jobb külön dámakorongokat beszerezni, amelyekből több van egy készlet-

ben. A dámát ilyenkor két egymásra helyezett korong szokta jelölni. Ebben a leírásban x jelzi a sötét, y a világos játékos közbábuit, *1 és *2 pedig a dámákat.

Hagyományos dámajáték

A játékosok felváltva lépnek. A sakkkal ellentétben a dámajátékban mindig a sötét kezd, de ezt nem veszik olyan szigorúan. A bábuk csak előre, az ellenfél felé léphetnek, hátra sohasem; mégpedig mindig átlósan. Így tehát a b3-on álló figura a4-re vagy c5-re léphet. Csak egy mezőt haladhatnak egyszerre.

A játék akkor ér véget, amikor az egyik játékosnak elfogytak a bábui, vagy egyetlen bábuja sem tud lépni.

A dámajátékban úgy lehet ütni, hogy átugorjuk az ellenfél figuráját. Erre alkalmas helyzet: az y-nal jelölt figura azon a mezőn áll, ahova az x léphetne - vagyis átlósan közvetlenül előtte -, és az y mögötti mező üres. Az x ekkor átugorhatja az y-t, ezzel leütve azt.

Az ütés részletes szabályai:

1. Csak előre lehet ütni, és csak akkor, ha az átugrandó figura mögötti mező üres.

2. Ebből következőleg a tábla szélén álló figurát nem lehet leütni.

3. Nem lehet leütni saját figuránkat, és leütés nélkül átugrani sem.

4. A klasszikus dámajáték szabályai szerint az ütés kötelező. Ez azt jelenti, hogy ha a soron következő játékosnak ütési lehetősége van, mindenképpen ütnie kell; természetesen ő választ a lehetséges ütések közül, ha több figurájának is módja van ütni, illetve ugyanaz a figura több irányba üthet. (Gyakran ütéskényszer nélkül játsszák a dámajátékot.)

5. Ha az ütés után ugyanaz a figura tovább tud ütni arról a helyről, ahova az ütéssel jutott, ugyanabban a lépésben folytathatja az ütést, vagyis ütéssorozatot csinálhat. Például x először leüti az előtte álló y-t, így balra, egy sorral előrébb jut. Innen nyomban továbbugrik jobbra, egy sorral előrébb, leütve a másik y-t is. Az ütéssorozatot addig lehet folytatni, amíg leüthető bábú van, de csak ugyanazzal az egy figurával, egyszerű lépés közbeiktatása nélkül.

6. Ha alkalmazzuk az ütéskényszer szabályát, az az ütéssorozatra is vonatkozik, vagyis ha az ütő bábnak módja van továbbütni, akkor kell is. Az ütéssorozat végét tehát nem a játékos elhárítása, hanem a leüthető bábuk elfogyása jelzi.

Az a figura, amely elérte a tábla szemközti sorát - vagyis x bábuja a nyolcadik, y bábuja az első sort -, dá mává lép elő. A dámát valamilyen módon megkülönböztetjük az egyszerű bábutól (ebben a leírásban *1 és *2 a jelük). A dámának olyan lépési lehetőségei vannak, amikkel a többi figura nem rendelkezik; ezek szabályaira többféle szokás van.

1. Minden dámajátékos elfogadja azt a szabályt, hogy a dáma visszafelé is léphet és üthet. (Ha nem így volna, nem tudna többé elmozdulni a szemközti sorból.) Így a tábla közepén álló dáma négy irányba léphet vagy üthet. A legelterjedtebb szabályrendszerben a dámának nincs is több kiváltsága.

2. Vannak azonban, akik úgy játszs zák a játékot, hogy a dámának "neki futási" lehetősége is van az ütés előtt, illetve utána. Ez a szabály háromféle képpen használatos: a) nekifutás ütés előtt, megállás a leütött báb mögött; b) ütés nekifutás nélkül, ugrás után továbbhaladás; c) nekifutás és továbbhaladás is.

Például a dáma leütheti az y bábút, ha a nekifutás lehetőségét bevesszük a szabályok közé. Ha a továbbhaladást nem engedjük meg, akkor ütés után a következő mezőn kell megállni; továbbhaladás esetén választhat az előzőleg említett mező vagy a következő két sor egy-egy mezője között (természetesen átlósan haladva). Ha azonban a nekifutást nem engedjük meg, a dáma csak az y melletti négy mező valamelyi-

kéről üthet.

3. A legengedékenyebb szabályrendszer szerint a dáma úgy is leüthet több ellenséges bábút, hogy azok között nincsen üres mező, hézag nélkül állnak egymás mögött. Például a dáma mindhárom előtte álló y bábút leütheti. Ez a szabály alkalmazható a nekifutás és/vagy a továbbhaladás megengedésével vagy anélkül.

Az ütési lehetőség minden szabályrendszerben csak attól függ, hogy az ütő figura dáma vagy közbábu; a leütendő báb(ok) minősége nem befolyásolja.

Egy további szabályvariáció megengedi az egyszerű bábuknak, hogy hátrafelé üssenek, csak lépniük nem szabad visszafelé. Ha ezt a szabályt alkalmazzuk, arról is meg kell állapodnunk, mi történjék akkor, amikor egy bábu ütéssel jut az utolsó sorba, és visszafelé továbbüt: dámává léphessen-e elő vagy sem. Ha a közbábuk nem üthetnek visszafelé, a szabály az, hogy az utolsó sort ütéssel elérő figura dáma lesz, és ha ebből a helyzetből - a dáma ütési lehetőségei szerint - módja van ütni, folytathatja az ütéssorozatot.

Ejtőernyős dámajáték

Az ejtőernyős dámajáték szabályai-ban nem, csak a kezdő felállásban különbözik a hagyományostól: a játékosok bábui mögött, a tábla szélő sorában az ellenfél dámái foglalnak el egy-

egy sort. Ebből a felállásból következően bármit is lép a kezdő játékos, az ellenfél valamelyik dámája rögtön üthet.

Természetesen ki lehet találni akár a hagyományos, akár a többi dámajáték szabályaihoz különféle kezdőállásokat.

Egyenes dámajáték

Az egyenes dámajáték kivétel a dáma többi változatában érvényes szabály alól, hogy a játékban csak a tábla fele, az azonos színű mezők vesznek részt. Ebben a játékváltozatban csak vízszintesen és függőlegesen léphetünk és üthetünk, átlósan nem. Minden más szabály, szabályváltozat azonos.

Királynő-dámajáték

Ez a játékváltozat - amelyet magam találtam ki - a hagyományos és az egyenes dámajáték szabályait egyesíti. Kezdőállása megegyezik az egyenes változatéval, és mind átlósan, mind vízszintesen és függőlegesen léphetünk és üthetünk, a sakkjáték királynőjének (vezérének) lépésmódjához hasonlóan. Az egyszerű figurák csak egyesével léphetnek és üthetnek mind a nyolc irányba; a dámák a hagyományos dámajátéknál leírt nekifutás és továbbhaladás lehetőségével rendelkeznek, s több figurát is leüthetnek hézag nélkül.

Oszlopos dámajáték

Az oszlopos dámajáték technikai lebonyolítása kissé nehezebb, mint a töb-

bi változaté; kizárólag lapos korongokkal játszható, ezeket ugyanis egymásra kell tornyozni.

A játék kiinduló állása és legtöbb szabálya megegyezik az egyenes dáma-játékkal - de mást is kitalálhatunk -; csupán az ütés és a dáma fogalma eltérő.

Amikor az oszlopos dámajátékban átugrunk egy figurát, az nem kerül le a tábláról, hanem az ütő figura menet közben "felkapja" és beteszi maga alá.

Például az x és az y egy-egy szimpla figura. Az x leüti az y-t, és az a helyzet áll elő, hogy x már nem egyetlen figurát reprezentál, hanem egy kis oszlopot, amely egy y-ból és a tetejére rakott x-ből áll. Ezáltal a játékos tágabb lehetőségekkel bíró figurára tett szert: ez a két figurából álló oszlop most már két mezőt léphet. Ütni továbbra is csak úgy tud, ahogy korábban. Ha azonban ez az oszlop leüt egy további figurát - amely legalulra kerül, így az oszlop háromtagú lesz -, már hármat is léphet, s a két átlépett mező bármelyikén állhat az újabb leütnivaló.

Természetesen, ha oszlopot ütünk, az egész oszlopot beépítjük tornyunkba. Az ütésnél figyelni kell, hogy a színek sorrendjét össze ne zavarjuk. A szabály: az ütest végrehajtó oszlopot tegyük a leütendő oszlop tetejére, majd együtt toljuk át őket a célmezőre.

Az oszlopok nem nőhetnek a végtelenségig. Mivel az oszlop annyit léphet, ahány figurából áll, nyolcszor nyolc mezőből álló táblán hétnél magasabb oszlopnak nincs értelme (hiszen hét mezőt lépünk, a nyolcadik a kiindulás),

de a gyakorlatban célszerű valamivel alacsonyabban meghúzni a határt, részint mert tornyaink könnyen ledőlhetnek, részint pedig a túl hosszú lépések miatt. Ha egy ütés során az oszlop túl-nő az előre meghatározott maximumon, levesszük az aljáról a fölös számú korongokat - nem többet és nem kevesebbet -; ezek az ütest végrehajtó játékos zsákmányai lesznek.

Fontos szabály, hogy az oszlopnak nem szabad, hanem kötelező pontosan annyit lépnie, ahány bábuból áll; tehát az öt figurából álló oszlopnak pontosan öt mezőn kell áthaladnia, beleszámítva azt is, amelyiken végül földet ér, azt is, amelyiken az esetleges leütött bábu áll, de nem számítva bele azt a mezőt, amelyikről indult. Ha oszloppunkkal rövidebb távot szeretnénk megtenni, le kell emelnünk a tetejéről a megfelelő számú korongot, s ezekkel megtenni a lépést. A kiinduló mezőn maradt oszloprész azé a játékosé, akinek a színe felül van.

Az oszlopos dámajátékban saját bábunkat, oszloppunkat is leüthetjük - így könnyen, gyorsan hozhatunk létre erős tornyokat. Ez a szabály nem kötelező.

Hatszögletű dámajáték

A sakktábla nem alkalmas a hatszögletű dámajáték számára, lépesméz alakú táblát kell rajzolnunk, amelyet hatszögek alkotnak. Fontos, hogy a tábla maga is hatszögű legyen, és oldalain egyenlő számú mező helyezkedjen el.

A hatszögletű dámajátékban az egyszerű figurák négy, a dámák hat irány-

ban léphetnek.

Tanácsok dámázóknak

Mivel a dámajáték szabályai nincsenek egyetlen, kivételt nem ismerő rendszerbe foglalva, fontos, hogy mielőtt dámázni kezdünk, tisztázzuk partne-

rünkkel a szabályokat. Már a bábuk felállításakor beszéljük meg, milyen lépéslehetőséggel ruházzuk fel a dámákat, van-e ütékényszer stb. Sok vitát megtakaríthatunk ezzel.

<http://mek.oszk.hu/00000/00056/html/133.htm>

Ne vessünk együtt

Bankjelenet

Galla: Jó napot kívánok. Ezelőtt egy évvel betettem önökhöz haszonbank tikekre 100.000 forintot. Most szeretném kamatostúl kivenni.

Laár: Hogyne kérem. Önnek volt 100.000 forintja. Ezt itt hagyta nálunk egy

évre. Igaz?

Galla: Igen.

Laár: Namár most. 100.000 hagyva egyre, az 60.000. Rájön a kezelési költség, az 15, márpedig 60 kezelve 15-ig az 30. Már csak 30.000 forintról beszélünk. Most nézzük tovább. Ha Ön ezt a 30.000-et fel akarja venni, akkor 30.000 felakarva az 28.500. Kilenc nap az átfutási idő és ugye 28.500 átfutva 9-el az 2.300 forint. Ehhez jön a 20%... Ön úgy kiszándékozik venni az egészet? Na hát akkor 2.300 kiszándékozva az 2.210.

Galla: Ja, dehát nekem nem 2.210 jár, hanem 100.000 plusz kamat.

Laár: Panasza van a kedves ügyfélnek?

Galla: Hát persze.

Laár: Hát akkor fáradjon a reklamációhoz!

Galla: Már megyek is... Nézze meg a haszonbank tikekemet. Mennyi jár nekem?

Dolák: Természetesen 100.000 plusz kamat.

Galla: Na ugye. Ezt most rögtön szeretném felvenni a pénztárnál.

Dolák: Jó, akkor kiállítom a csekket. Aszongya 100.000 plusz kamat az 120.000. Ez itt az elején egy pukkasztott egyes, marad 20.000. Annak a fele 10.000 és 10.000 rontva négyszer, az 2.300 forint.

Galla: Mi az hogy rontva? Hát maguk átvernek.

Dolák: Márpedig 2.300 átverve 1-szer, az 2.210.

Galla: Teljesen hülyének néznek. Kiforgatnak a pénzemből.

Dolák: 2.210 ordítva egyszer az 2.110. Szíveskedjen a pénztárhoz fáradni.

Galla: Hát ez hallatlan... Kedves pénztáros azonnal fizesse vissza az öszszes

pénzemet.

Nagy: Lássuk csak: 2.210 kezdve 1-el, az 1.110. Ehhez hozzájön kétszáz-kalaphuszonöt forint jutalék. Plusz nyolcázhuszon-gilisza-három forint részese-dési többlet. Az annyi mint: huszonharmincezer-háromezer-tapodtadtíz-kettő. De ebből lejön a pókos 800, ami

szívva egyszer, az marad a 70. 70 forint pedig szemrebbenés nélkül ötven. Tessék parancsolni, itt az ötvenese.

Galla: Hát most mit csináljak ezzel az 50 forinttal?

MIND: Helyezze el nálunk Haszonbank-tikettre.

Forrás: Lart pour Lart

Ahogy egy elektronikus mese kinézne

Hol volt, hol nem volt, talán a T0 időben, volt egyszer egy szerény, azonban jól megméretezett négy pólus, akit Áramnak hívtak. Áram egy szerényen berendezett dual-in-line tokban lakott. Szerénysége ellenére Áram szerette a komfortot, így transzduktori fizetéséből tellett hideg-meleg telítési áram bevezetésére is, amely zord időjáráskor felmelegítette zárórétegét.

Áram már régebben ismerte Ionocska, kihez átviteli karakterisztikája vonzotta. Ionocska kedves kis induktív tekercs volt, áramkörei mentesek a legcsekélyebb hibaszögtől. Áram rajongott érte, ami érthető, hiszen Ionocska remanens ferrit teste, szimmetrikus impedanciája és módfelett harmonikus félhullámai már a kiszolgált Leydeni Palack dielektrikumát is átütötték (és ez nem semmi)!

Ionocska édesatyja, a népszerű Cosinus Fi, aki elismert ipari mágnes és nagy teljesítménytényező, már konkrét kapcsolást tervezett leánykája jövőjéről.

Csak egy jól meghatározott névértékű, elismert kapacitással kívánt kap-

csolatot létesíteni. Ámde most is közbeszólt a megbízhatósági valószínűség, már ahogy az gyakran történni szokott ...

Egy napon Ionocska pikofaradjával hazafelé tartott a fodrásztól - ahol félhullámainak rakatta be -, midőn a pikofarád szűrőláncába egy fűrészfog akadott. Örvény Áram minimális futási idővel odasietett, és sikerült is Ionocska vadrezgéseit (még amplitúdómaximumuk előtt) lecsillapítania és egyeni-rányítania.

Csatolási tényezőjük növekedtével Áram meghívta Ionocska a Differenciál Klubba vacsorára. A Differenciál azonban reflexió miatt zárva volt. Nem tesz semmit - vigasztalta Ionocska, ma már több kiló Hertzet ettem, ügyelnem kell az erővonalaimra.

Áram ürügyet talált, és Ionocska körutazásra hívta Sztátorba. Az inflexiónál mindig rosszul leszek! - háritotta el a csábító meghívást Ionocska. Végül mégis vállalkozott (ellentétben atyja intelmeivel) egy kisebb frekvenciamenetre a közeli szórt mezőben.

A komplex sík felett lassan leereszkedett az este, csak az égen ragyogtak a

csillag-delta kapcsolások. Csupán egy magányos oszcillátor röpködött a fejük felett, valahol szeliden csobogtak a rövidhullámok, és halkan zúgtak a reduktorok. A Wheatstone - hídnál Áram

mágneses terébe vonzotta Ionocskát és így élvezték a modulációt.

... és ma is rezegnek, ha azóta le nem csillapodtak.

Felhívások, programok

Fuss a Fényben! Sport és Családi Nap

A program keretei:

A Családi Nap 2013. május 25-én (szombat) kerül megrendezésre, a tervek szerint a Korzó Bevásárlóközpont előtti szabad téren, ahogyan az elmúlt években is. A rendezvény teljesen ingyenes és mindenki számára nyitott. A programban helyet kapnak tehetséges művész fiatalok és művészeti csoportok is a színpadon, köztük fogyatékkal élő fiatalok is. A kézműves sátrakban, gyermek játszóházban arcfestés és kreatív foglalkozások várják a kicsiket és nagyokat. A napban kiemelt helyen szerepel a sport, ami egy futóversenyben és egy úgynevezett örömfutásban jelenik meg. Minden eseményben a cél, a segítségnyújtás középontban van.

A programban való részvételi lehetőség:

- a sportversenyben, futószámokban (400 m/egyéni, 2013 m váltófutás/5 fős csapatok) résztvevőként, amelyekben önkénteseink segítik az előzetes felkészítésük után a résztvevő fogyatékkal élőket, akik igénylik, például gyengénlátók. A futásra előzetesen lehet nevezni 2013.

május 5-ig a sport@kozpontegyesulet.hu címen. A futószámokra 10-12 óra között kerül sor, a többi programelem egész napos (10-16 óra között). Az örömfutás az esemény után 16 órakor kerül megrendezésre.

- a kulturális műsorban van lehetőség művészeti csoportoknak, tehetséges művészeknek fellépni

- a gyermek játszóházban, a kézműves foglalkozásokban térítésmentesen lehet részt venni

Elérhetőségünk:

Amennyiben további információra lenne szükségünk, kérem, forduljanak hozzánk bizalommal:

Gyulavári Attila Zsolt (programkoordinátor): +36-30/71-88-644

Bálega János (Egyesületi elnök): +36-30/71-88-649 vagy

e-mailen a sport@kozpontegyesulet.hu címen illetve további információt találhatnak az eddigi eseményekről a:

www.facebook.com/fussafenyben oldalon.

A Telefonnal a rászorultakért Alapítvány pályázatának eredménye

Tájékoztatjuk Önöket, hogy az Alapítvány igen szűkös anyagi lehetősége miatt a 2012. év folyamán 95 db pályázatot tudott fogadni és ez került elbírálásra a telefon-beszélgetési díj támogatásával kapcsolatban.

A beszélgetési díjhoz 90 pályázó 2.160.000.- Ft támogatást kapott.

Elutasításra került 5 pályázat.

Az elutasítottak közül 2 pályázó felülvizsgálatot kért és a kiegészítő információk alapján támogatásban részesült.

Az elbírált pályázatok az Alapítvány irodájában (1013 Budapest, Krisztina krt. 55. fsz. 9./a) megtekinthetők.

További információ az alábbi elérhetőségeken kérhető:

Tel: 06-1-458-0459

E-mail: raszorultak@tralapitvany.t-online.hu

Segédeszköz vásárlása az OEP támogatásával

Tájékoztatjuk a Tagtársakat, hogy az OEP 2013. január 1-jétől megkönnyítette a látássérültek számára a nagytételek támogatással történő beszerzését.

A segédeszköz megvásárlása a Labrador Kft.-n keresztül történik, ahol megtekinthetők a termékek, és az igényléshez szükséges egyedi méltányossági igénylőlap is beszerezhető.

rozza meg a beadott iratok alapján. Amennyiben úgy dönt, hogy elindítja a kérelmet, az alábbi iratokat kérem, postai úton jutassa el a Labrador Kft. 2030 Érd, Darukezelő u. 19/a címére, vagy leadhatja személyesen előzetes időpont egyeztetéssel a 1115 Budapest, Etele u. 42/b. fszt. 1-ben. Tel: 06-30-248-6641

Az ügyintézés menete

Mielőtt kérelmét elindítja, kérjük, fontolja meg, hogy tud-e önrészt vállalni. Az önrész mértékét az OEP hatá-

Benyújtandó dokumentumok:

- szakorvos által kitöltött recept,
- szakorvos által kitöltött kórtörténeti összefoglaló,

- egyedi méltányossági kéréslap, valamint

- egyéb szemészeti leletek, kórházi zárójelentések

Az OEP a kérelmező címére postázza a határozatot, benne az érvényes jóváhagyott recepttel.

A kérelmező által aláírt recepttel, valamint az önrész befizetésével az eszköz a Labrador Kft.-nél átvehető előzetes időpont egyeztetés után, vagy postai úton az aláírt recept elküldésével és az önrész átutalásával. A postai küldés díjmentes.

Irodalmi pályázat

A Bihar és Szilágy Megyei Vakok Szövetsége 2013-ban is meghirdeti a "Próféta léptei" című irodalmi pályázatát.

A nemzetközi irodalmi vetélkedőre magyar nyelvű alkotók műveit is várják 3 kategóriában: próza, vers, epigramma.

A prózában egy, a vers kategóriában öt, az epigrammában 10 alkotást kell beküldeni.

Minden kategóriában az első helyezettet díjazzák, a díjazásra meghívást kapnak a nyertes alkotók. A 2 napos díjátadási programon való tartózkodás minden költségét a pályázatot kiíró Szövetség finanszírozza.

A művek beküldési határideje: 2013. április 10. Zárt borítékban, melyen nem szerepelhet a pályázó semmilyen adata.

A műveket mottóval kell ellátni, ezt egy kisebb zárt borítékba is bele kell tenni a szerző személyes adataival és címével együtt.

Beküldési cím: Filiala nevvazatorilor Bihor-Salaj

Oradea. Cod. 410 346

Str. Bulevardul Dacia nr: 32.

Bl C. 56 Románia

Társkeresés

165 cm magas, 70 kg, 63 éves, rendezett körülmények között, Pesthez közeli településen élő, látássérült özvegyasszony keresi hasonló körülményekkel rendelkező, független, egyszerű, de nagyszerű társát-barátját 65 éves korig.

Érdeklődni a 06-20/433-58-76-os telefonszámon lehet.

Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

Hungarian Federation of the Blind and Partially Sighted

1146 Budapest, Hermina út 47.

Telefon: (36-1) 384-8440 - Tel./Fax: (36-1) 384-5028

Honlap: www.mvgyosz.hu - E-mail: titkarsag@mvgyosz.hu

Adószám: 19002464-2-42

Adományszámla: 11714006-20012704

Szolgáltatásaink:

Hangoskönyvtár - Braille-könyvtár

Segédeszközbolt

**Kedd és csütörtök: 10-18
péntek 8.30-12**

**Magyar Vakok és Gyengénlátók
Országos Szövetsége**